

קוקייה מצויצת הנושאת זחל במקורה, רגע לפני בליעתו. צולם במהלך מחקר שערך הצלם (בהנחיית פרופ' אמוץ זהבי מאוניברסיטת תל אביב) על טפילות הקוקייה המצויצת אצל העורב האפור, שעיקרו הבנה טובה יותר של יחסי טפיל-פונדקאי והתנהגות בעלי החיים בכלל

זה בטבע שלו

צלם הטבע יורם שפירר מתעד במצלמתו את עולם הטבע העשיר בישראל זה שנים רבות. צילומיו המרהיבים חושפים את יופיים של בעלי החיים השונים ומלמדים אותנו על התנהגותם. בכתבה מספר שפירר כיצד מצלמים חיות בר בלי להפריע להן ומעניק טיפ חשוב לצלם החובב

כתבה: תמי קרן-רותם צילם: יורם שפירר

באזור השפלה הדרומית במחוז מרכז. בדרכו הביתה מהעבודה הוא נוסע דרך השדות ומחפש מלכודות ששמו ציידים לציפורי שיר. מדי פעם הוא מעביר חיות בר פצועות שנאספו בטבע אל בית החולים לחיות בר של הספארי ורשות הטבע והגנים ואף נוהג להעביר הרצאות בנושא מצב הציפורים בישראל, צילום ושמירת טבע, באירועי "יום הנשר" ו"יום הנדידה" שמקיימת הרשות בכל שנה בחודש ספטמבר. "אני שואף להעביר לציבור את המסר שיש לנו בארץ טבע נהדר ושנאחזו צריכים לשמור עליו". בשנים האחרונות יש עלייה במספר צלמי הטבע בארץ. שפירר מאמין שהצלמים מסייעים לטבע, כי בזכותם גדל מספר האנשים העוקבים אחר המתרחש ומתריעים מפני ציד לא חוקי או מפני כל פגיעה אחרת. לצלמים חדשים אומר שפירר: "חשוב שתזכרו שתפקידכם הוא לסייע לטבע. על כן הימנעו מלצלם קרוב מדי לקני ציפורים ולמחילות של בעלי חיים, אל תרדו עם כלי הרכב מהשבילים המסומנים וכבדו את בעלי השדות, המאגרים ובריכות הדגים והיכנסו לשם רק ברשות. העלאת תמונות שצילמתם לאינטרנט ולפייסבוק מבורכת, אבל יש להימנע מציון המקום המדויק של הצילום כדי לא למשוך לשם אנשים נוספים ולהגדיל את ההפרעה לחיות הבר שצילמתם. "צלם טבע צריך לאהוב את הטבע. כדאי שיכיר את הביולוגיה, את ההתנהגות ואת אורח החיים של הנושא המצולם. הצילום דורש סבלנות רבה מאוד ולעתים קרובות נעשה מתוך מחבוב, ולכן על הצלם להיות מוכן לכך שלא תמיד בעל החיים ישתף פעולה ולא בהכרח תושג התמונה הנחשקת. הצלם חייב להתאים את עצמו אל בעל החיים ולא לכפות את עצמו עליו", מסכם שפירר. "כדי להתחיל אין צורך בכישורים מיוחדים, אלא בעיקר בהרבה סבלנות".

הכול התחיל בקיבוץ ניצנים, כשירם שפירר, ילד בן שמונה, קיבל מאביו מצלמה במתנה. "מאז שאני זוכר את עצמי נמשכתי אל בעלי החיים", מספר שפירר. "בכל הזדמנות הלכתי לבדי בחולות ניצנים וצפיתי בחיות בר, בעיקר בציפורים. עשיתי לעצמי רישומים של התצפיות ולאט לאט למדתי להסתכל על בעלי החיים. אבי הביא לי את המצלמה כדי שאוכל לתעד את מה שאני רואה ומאז אני גם צופה וגם מצלם". בגיל 13 התחיל שפירר לעבוד ברפת שבקיבוץ ולשלב בין עבודה ברפת לתצפיות בחיות בר. בין לבין למד אגרונומיה בפקולטה לחקלאות וכיום הוא עובד כתזונאי של בקר וצאן.

צלם בשירות הטבע

מבחינתו של שפירר, השהייה בטבע והתצפיות הן אורח חיים. הצילום נלווה להן ואינו ערך בפני עצמו והוא אף אינו מתפרנס ממנו. "אני אוהב לחזור למקומות קבועים וללמוד מה השתנה בהם. בעבר נסעתי פעמים רבות להתבונן ולצלם בארגנטינה ובצ'ילה, ובשנים האחרונות אני נוסע פעמים בשנה לאפריקה". עם זאת, את מרבית הצילומים מצלם שפירר בארץ. "אני מעדיף ללמוד נושא ולהתרכז בו מאשר לצלם באופן אקראי בתצפיות מזדמנות. על כן מדי פעם אני נוהג לייצר לעצמי פרויקט חדש של למידה ותיעוד ופוקד את המקום שוב ושוב. כך צילמתי באזור השפלה במשך תקופה ארוכה זוג חוויאים, תוך שאני לומד את מערכת היחסים בין בני הזוג ואת ההתמחות של כל אחד מהם בציד של סוג טרף אחר". התנהגות בעלי החיים מאפיינת רבים מצילומיו של שפירר, המציגים מינים שונים ואת הקשר שלהם לסביבתם. נוסף על שאר עיסוקיו, שפירר תורם רבות מזמנו כפקח מתגבר ברשות הטבע והגנים,

"חשוב שתזכרו שתפקידכם הוא לסייע לטבע. על כן הימנעו מלצלם קרוב מדי לקני ציפורים ולמחילות של בעלי חיים, אל תרדו עם כלי הרכב מהשבילים המסומנים וכבדו את בעלי השדות, המאגרים ובריכות הדגים והיכנסו לשם רק ברשות"

שלדג גמדי וברקע פרפור עקוד. התבוננות בשלדגים מלמדת שהפרפורים נוטים לגרש את השלדגים הגמדיים והצלם התכוון למפגש הצפוי ביניהם

צב יבשה בשדה כלניות. צולם בשמורת טבע בארי

שועל מצוי ונשרים במאבק על מזון בתחנת ההאכלה בהר הנגב. צולם במסגרת תיעוד הפעולות לניטור ולשימור הנשרים בישראל. התמונה הוצגה בתערוכת יחיד של שפירר בנושא שימור הנשרים בישראל, שכל הכנסותיה הוקדשו לסייע ברכישת ציוד לפרויקט "פורשים כנף" לאישוש הנשרים

מימין: להקת שקנאים ניזונה בדגים שמשפקים לה אנשי רשות הטבע והגנים בבריכה ייעודית בשמורת הטבע החולה משמאל: גורי צבוע מפוספס במדבר יהודה